

Türkiye'nin ilk tescilli kenevirinde hasat

Ondokuz Mayıs Üniversitesi (OMÜ) Kenevir Araştırma Enstitüsü tarafından geliştirilen, Türkiye'nin ilk tescilli endüstriyel kenevir tohumu olan 'narlı'nın hasadı yapıldı

2021 yılında OMÜ'nün girişimleriyle geliştirilen "narlı" ve "vezi" Türkiye'nin ilk tescilli endüstriyel kenevir tohumu oldu. Karadeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü Deneme İstasyonu'nda 11 dönüme ekilen 'narlı'nın hasadı gerçekleştirildi. Milli kenevirler güdünde, tekstil kadar büyük alanlarda kullanılıyor. Boyları 4 buçuk metreye kadar ulaşan kenevirlerin hasadında ise makine kullanıldı. Deneme istasyonunda yapılan hasat serisi ilk olarak kürsü konuşmaları ile başladı.

Hasat etkinliğinde ilk olarak konuşan Karadeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürü Dr. Kibar Ak, "Kenevir çok eskiden kadın ve önemli bir bitkidir. Son yıllarda Cumhurbaşkanımızın talimatları ve gündeme getirilmesiyle Türkiye'de ön plana çıkan bir ürünümüz oldu. Biz de üniversite ile birlikte iş birliğiyle çalışmalarımızı yaparak 2 tane ürünüme bu sene tescil edilmiş durumda. Bu daha başlangıçtır. Bunun hasadından farklı amaçlara yönelik ıslaha yönelik çeşit geliştirilmeleri devam edecektir" dedi.

2020'DE 2 BİN 644 DEKAR OLAN KENEVİR EKİMİ 2021'DE 250 DEKARA DÜŞTÜ

Samsun genelinde kenevirle ilgili bilgi veren İl Tarım ve Orman Müdürü İbrahim Sağlam, "2019 yılı içerisinde 466 dekar bir kenevir ekimi olmuştu. 2020 yılı içerisinde 2 bin 644 dekar bir kenevir ekimi gerçekleştirildi. 2021'de ise bu rakam 250 dekara düştü. Sebabi ise kenevir diğer tarım ürünleri gibi burada satılmayacak başka bir pazarda satılabilecek bir ürünümüz yok. Kenevirin artırılabilirliği için özellikle sanayi ile entegrasyon ve sözleşmeli üretim öncelikli olursa bunun artırılabilirliği olur. Çünkü pay

2021 yılında 31 üreticimizde üretimi arttırdığımızda pazarlama ile ilgili ciddi bir sıkıntı yaşadık. Kenevirle ilgili tohumda yoğun bir şekilde bizlerden talep var. Tohumu ile ilgili gerekse ürünü ile ilgili bizler de talepte bulunuyorlar" diye konuştu.

MUTLAKA PAZARA GÖRE AYARLANMASI LAZIM

Kenevirin pazarlanmasına dikkat çeken Ondokuz Mayıs Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dekanı Dr. Muharrem Özcan, "Burada önemli olan konu bir üretmek ve pazarlamayı bir arada götürmüyoruz. Bu da sorunu oluşturuyor. Kenevir gibi ürünlerde kenevir statüsünü dikkate alarak mutlaka pazara göre ayarlanması lazım. Özellikle sanayi entegre olan ürünlerde sanayisi ile birlikte gelişmesi lazım. Aksi halde kontrolsüz üretim sıkıntı olarak karşımıza çıkacaktır. Bu ürünün sektörüyle gelişerek devreye girilmesiyle kenevirin ekonomik değer olarak istediği noktaya ulaşabilmesi mümkün olabilecektir" şeklinde konuştu.

2 TANE DAHA KENEVİR ÇEŞİDİ TESCİL AŞAMASINDA

Akabünde kürsüye gelen OMÜ Rektörü Prof. Dr. Yavuz Ural, "Türk tohumu tarım toplumdur. Bizim genimizde gerçekten tarım vardır. Kenevirde mirasımızın bir parçasıdır. Bizim ihtiyaçlarımız artık plastik üzerinden karşılanıyor. Doğal olan şeyler daha pahalı ve daha dışarıda kalır. Cumhurbaşkanımız tarafından Samsun 'kenevirin üssü' olarak ilan edildi. 2 enstitü ile ilgili çalışmaya bağlı. Dolayısıyla bir hava oluştu. Bu hava ister istemez üretim sahalarıyla beraber yaygınlaşmasına neden oldu. Çünkü pay

edeceği düşüncüldü. Vatandaş için bunun önemli olduğu bir kazanca dönüştürülmüştür. Bunun ne kadar para ettiği önemlidir. Hanesine ne kadar para gireceği bu son derece doğal bir şeydir. Ancak kazanca ile alakalı bir talimatlık yazmalı. İşletme yapıldı, ekimi yapıldı ancak sektör olarak bir pazar oluşturulmadı. En azından mağazalarıyla yaygınlaşması açısından son noktasını tamamlanması gerekiyor. Burada o tüketicinin geliştirilmesi noktasında üniversiteye ciddi bir misyon düşüyor. Kenevirin 'tandem, siltinden' tamamını kullanıldığını zaman bir endüstriyel ürüne dönüştürüyor. Ne tohumu ne lif tek başına bir kazanç elde etmiyor. Bunun kazançlı bir ürüne dönüştürülmesi açısından mutlaka endüstriyel bir ürüne dönüştürülmesi ve pazarının oluşturulması gerekiyor. Bu noktada üniversite olarak ciddi girişimlerimiz

ediyor. Tekstil alanında bazı denemelerimiz, özel sektörün bazı firmaları ile birleştiği oldu. Bunun unvanlarıyla eğer kullanıma girerse, kullanıma bir şekilde sunulması kenevirin çok kazançlı bir ürün olarak piyasa çıkaracağını fark ediyor. Ekosistem açısından bakıldığında aslında kenevir vazoçilemeyecek bir üründür. Kaybolmuş üretilen ürünün değeri olan bir değeri tekrar gün yüzüne çıkararak 2 tane ürün tescil edildi. 2 tanesi de tescil aşamasındadır" ifadelerini kullandı.

SANAYİ ANLAMINDA KENEVİRİN KIYMETİNİ VE KATMA DEĞERİNİ ARTIRICI ÇALIŞMALAR İHTİYACIMIZ VAR

Kenevirin tescil aşamasında ve ekimin önemli bir rol oynadığını OMÜ Kenevir Araştırma Enstitüsü Müdürü Prof. Dr.

Selim Arıcı ise günden söz etti: "2 tescilli kenevirin Türk tarımını kazandırmış olduk. Tabii kenevir insanlık tarihi kadar eski bir bitkidir. 3 bin yıldan beri insanlık bu bitkiyi kullanmaktadır. Ülkemizde de çok eski bir geçmişi var. Yani 8000 yılında olan herkes kenevirin bir ama genç nesil kenevirini bilmiyor ve kenevirin insanlarımızın unaklaşımına. Son günlerde bunu tekrar gündeme getirerek kenevirle ilgili algıyı değiştirmek ve insanlarımızın doğal fayda yanında olması ile ilgili çalışmalarını var. Şu anda geliştirildiği narlı çeşidini tohumluk için yapıyoruz ama tohumu aldıktan sonra geride kalan saplarını büyük alanlar AR-GE çalışmalarına aktaracağız. Akşam levha yapımında, değişik şekillerde kullanımda AR-GE çalışmalarını yapacağız. Liflerini tekstil sanayisine aktaracağız. Ülkemizde bilhale 2 çeşidini kayıtlı oldu. Şu anda mevcut çeşitlerimiz sanayi anlamında hangi AR-GE çalışmalarını tekrar gündeme getirip çalışmalar başlatmış olduk. Üretim yenilik arayışını özel sektörle ilgili çalışmalarımız var. Daha yapabileceğimiz dünya için diğer ekipmanlarımızın dünya uyumlu veya uygun bir sistem içinde yapışması lazım. Petrol emülsiyonları teli de sonu gelmek üzere varışlamak üzere. Bir petrolden yerine geçebilecek olan kenevir gibi ürünlerimizin AR-GE çalışmalarının artırılarak üretime geçilmesi ve dünyada ilgili pazarın payımıza alınması lazım. Ülkemizde buna benzerlik olmaması lazım. Sanayi anlamında kenevirin kıymetini ve katma değerini artırıcı çalışmaları ihtiyacımız var."

Konuşmaların ardından kenevirlerin hasat makine kullanılarak gerçekleştirildi.